

Daiva SINKEVIČIŪTĖ

Vilniaus universitetas

NEŽINOMI LIETUVOS METRIKOS SENIEJI LIETUVIŲ DVIKAMIENIAI ASMENVARDŽIAI

New Lithuanian compound proper names from the Old
Lithuanian *Metrica*

Anotacija. Straipsnyje pristatomi iš Lietuvos Metrikos asmenų įvardijimų rekonstruoti 48 iki šiol nežinomi lietuvių dvikamieniai asmenvardžiai, sudaryti iš įprastų ir kituose varduose paplitusių kamienų. Jų daugiausia pasitaikė XV a. pabaigos – XVI a. pirmos pusės įvardijimuose, kai vyrai dažniausiai buvo užrašyti vien dvikamieniu vardu ar vardu ir iš dvikamienio asmenvardžio atsiradusiu patronimu. Dalis įvardijimuose rastų dvikamienių asmenvardžių sudaryti iš dviejų bendrabaltiškų kamienų, kiti – iš lietuvių kilmės ir dažniausiai antrojo dėmens pozicijoje esančio bendrabaltiško kamienų. Šie vardai rodo, kad antrojo dėmens pozicija buvo stabilesnė nei pirmojo, nes daugiau kito pirmasis dėmuo, nors pokyčių vyko ir antrajame dėmenyje. Aptarti vardai patvirtina, kad šaltiniuose galima rasti iki šiol nežinomų senųjų antroponimų, kurie yra vertingas lietuvių, kaip ir visų baltų, vardyno paveldas.

Raktažodžiai: lietuvių kalba; onomastika; dvikamienis asmenvardis; vardas; onimas; baltų paveldas; kamienas; bendrabaltiškas kamienas.

Abstract. The article presents 48 new reconstructed and hitherto unknown Lithuanian compound proper names from the Lithuanian *Metrica*, made from stems already known from other names. Most of them occur in names of men recorded at the end of the 15th century and in the first half of the 16th century. Some of the names are made of two common Baltic stems, whereas others are made of a Lithuanian stem and a common Baltic stem, mostly as a second member. This shows that the second stem of compound proper names was more stable than the first stem. These names confirm that old anthroponyms of considerable interest for Lithuanian and Baltic onomastics can still be found in the sources.

Keywords: Lithuanian; onomastics; compound proper name; name; onym; Baltic heritage; stem; common Baltic stem.

1. Senieji dvikamieniai asmenvardžiai tiriami nuo pirmųjų lietuvių onomastikos darbų, tačiau jų inventoriūs iki šiol nėra žinomas – ne visi vardai surinkti iš šaltinių¹, kurių dalis yra ir sunkiai pasiekiami. XX a. pabaigoje pradėjus publikuoti Lietuvos Metriką (toliau – LM), kitus dokumentus, prieinami tapo ir į juos užrašyti senieji lietuvių onimai, kuriuos tirti yra aktualu, nes taip galima papildyti ikirikščiūniško laikotarpio vardyną.

Daugiausia senuosius lietuvių dvikamienius asmenvardžius, esančius istorijos šaltiniuose, tyrė Kazimieras Būga (1958 [1911], 201–269), Augustas Leskienas (1914–1915, 296–333) ir Juozas Jurkėnas (1966). Kartu su kitais istoriniais onimais, dvikamienių vardų yra pristatę Zigmas Zinkevičius (1977), Alma Ragauskaitė (1999, 145–158; 2005) ir kiti tyrėjai. Daugelyje minėtų veikalų akcentuojamas dvikamienių vardų archajiškumas bei matoma jų įvairovė.

Darbuose, kurių objektas – dvikamieniai antroponimai, skiriami vardų kamienai ir prie jų teikiami juos turintys onimai, pvz., Būgos (1958 [1911], 201–269), Leskieno (1914–1915, 296–333), Antano Salio (1983 [1933], 267–284), Jurkėno (1966; 1967, 43–50 ir kt.), Zinkevičiaus (LAVD, 73–169), sudariusio didžiausius dvikamienių vardų, jų kamienų sąvadus, ir kitų tyrėjų veikaluose. Darbuose, kur tiriama ir kitos kilmės onimų, kamienai aptariami prie kiekvieno vardo; žr. Zinkevičiaus (1977), Wojciecho Smoczyńskiego (2001 [1982], 461–468), Ragauskaitės (1999, 145–158; 2005) ir kitus darbus. Išskyrus Zinkevičiaus, minėtuose veikaluose dažniausiai pristatomi dvikamieniai vardai, kurių kamienai kartojasi asmenvardžiuose, minimuose nuo Būgos (1958 [1911], 201–269) darbo, kas rodo juos turinčių vardų dažnumą.

2. Iš lietuvių dvikamienių vardų tyrimų ryškėja keli probleminiai aspektai. Pirmiausia matyti, kad dėl skirtingai aiškinamos onimų struktūros pasitaiko atvejų, kai dvikamieniais vardais laikomi onimai gali būti ir kitokios kilmės, nes jų analizė susijusi su iki šiol neatliktais kitos kilmės antroponimų tyrimais.

Tačiau ir atsakius probleminės sandaros onimų, Zinkevičiaus dvikamienių vardų kamienų sąvade (LAVD, 73–169², sudarytame pagal lietuvių pavardes,

¹ Zinkevičiaus nuomone (žr. LAVD, 612), šaltiniuose, ypač iš dabartinių slavų teritorijų, kur anksčiau gyventa baltų, galima rasti daug iki šiol nežinomų baltiškų asmenvardžių, tarp jų – ir dvikamienių.

² Jį padidino neįprasta lietuvių pavardžių struktūros interpretacija (žr. S i n k e v i č i ū t ė 2010b, 145–151).

vietovardžius, Spruogio pateiktą Vilniaus archeografinės komisijos išleistų aktų onimų registrą ir kitus duomenis (LAVD, 27–28), trūksta kituose darbuose esančių dvikamienių vardų. Jų galima rasti atskirų šaltinių onimų analizei skirtuose ar nepublikuotuose veikaluose, kur jie yra aptarti, bei darbuose apie antroponiminės sistemos raidą, kur šie onimai yra vardyno raidos pavyzdžiai. Tai gi mokslo darbų dvikamieniai vardai nėra inventorizuoti ir trūksta jų sąvado.

Kita problema, išryškėjusi iš tyrėjų išskirtų dvikamienių vardų, yra asmenvardžių kamienų autentiškumas, nes dalis savarankiškais laikomų dvikamienių vardų turi perdirbtus kamienus ir yra kitų antroponimų variantai; pvz., tokių turi kamienų *gird-* (Sinkevičiūtė 2017, 137–147), *vaid-* (Sinkevičiūtė 2014, 163–175), *gaud-* (Sinkevičiūtė 2013, 119–128) asmenvardžiai. Dalis tokių kamienų atspindi tarmines regionų ypatybes, o kiti atsirado asmenvardžius užrašius nelietuvių kalba. Dėl to skiriant tautinį vardyno paveldą antrinių antroponimų identifikacija lieka vienu svarbiausių tyrimo klausimų.

3. Turint omenyje aptartas problemas, toliau pristatomi iki šiol nežinomi senieji LM dvikamieniai asmenvardžiai, sudaryti iš kamienų, paliudytų lietuvių dvikamieniuose varduose, kurie turi įprastus ir kitų tyrėjų skiriamus dėmenis. Šių asmenvardžių kamienai yra kilę iš lietuvių leksikos, perimti iš dvikamienių vardų trumpinių ar yra stabilios, reikšmę praradusios pradinės vardų dalys.

Dvikamieniai vardai rinkti iš vienanarių ir kelianarių asmenų įvardijimų, kurie paskelbti XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje publikuotoje LM (iki 2016 m. imtinai)³. Iš įvardijimų rekonstruoti onimai lyginti su Zinkevičiaus sudarytų sąvadų (LAVD, 73–169, 192–266) asmenvardžiais bei kitų darbų antroponimais ir toliau teikti iki šiol neišskirti asmenvardžiai.

Vardų, kurie iš LM rekonstruotų asmenvardžių žinomi užrašyti kitu variantu jungiamojo balsio požūriui⁴, atsisakyta, nes pagal sandarą jų kamienų derinys yra tas pats. Netraukti antrinių ar netipiškai perteiktų kamienų antroponimai⁵, taip pat variantiškai – su kitais kamienais ar kitomis raidėmis –

³ Visas Lietuvoje leistas knygas, iš kurių rinkti dvikamieniai asmenvardžiai, žr. LM 29(29), 228–234.

⁴ Jungiamasis balsis buvo įterptas ir vengiant priebalsių samplaikos (žr. Sinkevičiūtė 2010a, 328 (19)).

⁵ Dėl to atsisakyta teikti asmenvardžius, kuriuos galima rekonstruoti vien iš tarmiais laikytinų užrašymų ar iš antroponimų, kurių garsų perteikimas slavų kalbomis nėra dėsningas.

užrašyti iš to paties asmens skirtingų įvardijimų rekonstruoti vardai, nes jų analizė yra atskiri tyrimai, skirti tirti konkretų kamieną, kokio nors garso perteikimo atvejus ar visus to paties asmens įvardijimus.

4. Pagal LM asmenų užrašymus toliau pristatomi be priesagų rekonstruoti dvikamieniai vardai su galūne *-as*, o atskirais atvejais su *-a*, priklausomi nuo užrašymo⁶. Antroponimai kirčiuoti pagal LAVD, LPŽ dvikamienius onimus.

Dvikamieniai vardai rekonstruoti iš rusėniškai ir kartais lenkiškai (žr. *Bývydas*↑, *Kýtartas*↑), lotyniškai (žr. *Gingilas*↑, *Vainálga*↑) užrašytų asmenvardžių. Principai, kaip lietuvių kalbos garsai perteikiami rusėniškai, nustatyti Būgos (1958 [1911], 227–231), ir taikomi kitų tyrėjų. Toliau pristatomi vardai, rekonstruoti iš užrašymų, kur lietuvių kalbos garsus atitinka rusėniškai perteiktos raidės, balsiai /a/ užrašyta <o> (atitinkamai /an/ – <он>, /al/ – <ол>), /o/ – <a>, /i/, /y/ – <и>, <ы>, /e/ – <e>, dvigarsių /ai/ užrašymai varijuoja <ои> ar <аи>, /ar/ – <ор> ar <ар>, taip pat /au/ perteiktas <ов> ar kartais <ав>⁷, priebalsis /g/ užrašomas <кг>⁸. Zinkevičius (1977, 98–105) yra aptaręs lietuvių vardų garsų užrašymo lenkų kalba ypatybes, kurios pildytos ir tikslintos Sinkevičiūtės, Račickajos (2014, 309–315), Sinkevičiūtės (2016, 239–246). Be garsų užrašymo tomis pačiomis raidėmis lotynų ir lenkų kalbomis, dar minėtinas /v/ perteikimas <w>, taip pat /i/ ir /y/ neskyrimas juos užrašant <i> ir <y> bei /t/ užrašymas <th>⁹.

Kiekvieno dvikamienio vardo apraše nurodomi jo kamienus turintys LM rasti dvikamienių vardų kilmės asmenvardžiai, iš kurių jie rekonstruoti. Kai pamatiniai antroponimai LM užrašyti ne vienaskaitos vardininku, po jų teiktos skaičiaus ir linksnio nuorodos, toliau – paminėjimo metai ir vietovė (kai

⁶ Pasirinkta nurodyti tik dažniausiai pasitaikančius ir onimuose išlikusius vardų baigmenis.

⁷ Pristatydamas dažniausius lietuvių garsų perteikimo atvejus rusėniškai Būga nemini, kaip užrašomas /au/, bet aptardamas, kaip užrašytas avd. *Výtautas* antrasis kamienas *taut-*, jis nurodo šio kamieno vardų, kurių /au/ dažniausiai perteiktas <ов> ir rečiau <ав> (žr. Būga 1958 [1911], 256–259).

⁸ Prie dažniausių garsų perteikimo atvejų Būga nekommentuoja priebalsio /g/ užrašymo, bet pristatydamas kamienų *gail-*, *gėl-*, *gal-* ir kitus onimus jo užrašymą <кг> teikia kaip įprastą (žr. Būga 1958 [1911], 242–248, 248–249, 251–253) ir nurodo, kad /g/ gali būti užrašytas ir <к> (žr. Būga 1958 [1911], 235).

⁹ Atvejų, kai /t/ užrašyta <th>, galima rasti ir Zinkevičiaus (1977, 210, žr. avd. *Totorėlis*) veikale; pasitaikė ir /b/ perteikta <bh> (žr. Sinkevičiūtė, Račickaja 2014, 313, žr. avd. *Karbutas*), kas greičiausiai yra lotynų kalbos įtaka.

žinoma) bei LM nuoroda¹⁰. Onimą rekonstravus iš skirtingų užrašymų, šie teikti chronologiškai.

Tų pačių dėmenų dvikamieniai asmenvardžiai sieti, prie toje pačioje pozicijoje pasikartojusių kamienų teikiant nuorodą (su ženklu ↑) į tą vardą, kuris nurodytas pirmasis. Parodant kamieno paplitimą kituose lietuvių dvikamieniuose varduose, teiktas tą patį kamieną toje pačioje pozicijoje turintis Zinkevičiaus sąvado (LAVD, 73–169) antroponimas, kurį mini Būga, o kitais atvejais – Jurkėnas¹¹ ar LPŽ.

5. Iki šiol žinomų senųjų lietuvių dvikamienių vardų inventorius pildytinas šiais asmenvardžiais, rekonstruotais iš LM minimų asmenų įvardijimų:

Ař-vird-as: *Орвирѣду и другому Орвирѣду* (dat. sg.) 1543–1547 m. (LM 225(6), 398, 269). Dėl *ar-* žr. *Ař-vyd-as* (LAVD, 74–75; Būga 1958 [1911], 248), dėl *vird-* žr. *Gál-vird-as* (LAVD, 163; Būga 1958 [1911], 248);

Aũ-taut-as: *Шымка Автовтовича* (gen. sg.) 1503 m. Pelesa (LM 5(5), 259, 166). Dėl *au-* žr. *Aũ-rim-as* (LAVD, 75; Būga 1958 [1911], 239), dėl *taut-* žr. *Eĩ-taut-as* (LAVD, 148–149; Būga 1958 [1911], 224);

Bár-min-as: *на Бармине перевозе* (loc. sg.) 1440–1492 m. (LM 3(3), 34). Dėl *bar-* žr. *Bár-gail-as* (LAVD, 77; Būga 1958 [1911], 243), dėl *min-* žr. *Kaĩt-min-as* (LAVD, 116; Būga 1958 [1911], 226);

Bý-vyd-as: *z (...) Narkiem Bywidowiczem* (inst. sg.) 1511 m. (LM 1(1), 87, 38). Dėl *by-* žr. *Bý-gail-as* (LAVD, 78; Būga 1958 [1911], 243), dėl *vyd-* žr. *Sir-vyd-as* (LAVD, 160; Jurkėnas 1966, 55, 165);

Dār-a-min-as: *Доромин Богданович* 1528 m. Nemėžis (LM 523(1), 44). Dėl *dar-* žr. *Dār-gil-as* (LAVD, 82; Jurkėnas 1966, 105), dėl *min-* žr. *Bár-min-as*↑;

Daũ-vilt-as: *Веньука Довьвилтовича* (gen. sg.) 1511 m. (LM 8(8), 609, 446); *Венука Довьвилтовича* (gen. sg.) 1511 m. Lieponių pavietas (LM 9(9), 3, 74); *Венска Доввилтовича* (gen. sg.) 1533 m. Lieponių pavietas (LM 227(8), 323, 144)¹². Dėl *dau-* žr. *Daũ-jot-as* (LAVD, 82–83; Būga 1958 [1911], 238), dėl *vilt-* žr. *Jó-vilt-as* (LAVD, 162; Būga 1958 [1911], 243);

¹⁰ Po nurodyto LM numerio teikiamas akto numeris, jeigu jis yra, ir LM puslapis.

¹¹ Jis daugiausiai tyrė asmenvardžius iš XX a. pradžioje publikuotų rusėniškų LDK dokumentų.

¹² Akto surašymo laikas yra 1511 m. (žr. LM 227(8), 323, 144).

- Dro-gáil-a:** Дрокгаило 1440–1492 m. (LM 3(3), 67). Dèl dro- žr. *Dró-vyd-as* (LAVD, 85; Būga 1958 [1911], 223), dèl *gail-* žr. *Jó-gail-as* (LAVD 87–88; Būga 1958 [1911], 248);
- Dró-vaiš-as:** Родюса Дровошиевича (gen. sg.) 1511 m. Trakai (LM 9(9), 86, 116). Dèl dro- žr. *Dro-gáil-a*↑, dèl *vaiš-* žr. *Nór-vaiš-as* (LAVD, 155; Būga 1958 [1911], 236);
- Eīd-i-gin-as:** Еудикгиновичы (nom. pl.) 1496 m. Eišiškės (LM 5(5), 128, 90); Еудыкгиновичовъ (gen. pl.) 1536 m. Eišiškės (LM 20(20), 1, 49); Еудыкгиновичы (nom. pl.) 1536 m. Eišiškės (LM 20(20), 1, 50). Dèl *eid-* žr. *Eīd-i-gint-as* (LAVD, 86; Būga 1958 [1911], 238), dèl *gin-* žr. *Eī-gin-as* (LAVD, 93–94; Jurkėnas 1966, 187);
- Gál-taut-as:** пань Кзолтовтъ 1479–1491 m. Žemaitija (LM 4(4), 55, 107); Талюша Кзолтовътовая 1479–1491 m. Žemaitija (LM 4(4), 55, 107); Людеи власныхъ кзолтовътовъскихъ (gen. pl.) 1479–1491 m. Žemaitija (LM 4(4), 56, 107); Кзолтовътовая Талюша 1496 m. Žemaitija (LM 6(6), 168, 133). Dèl *gal-* žr. *Gál-min-as* (LAVD, 88; Būga 1958 [1911], 247), dèl *taut-* žr. *Aū-taut-as*↑;
- Geĩ-gil-as:** Богдана Кгеуигловича (gen. sg.) 1514 m. Darsūniškio pavietas (LM 9(9), 342, 227). Dèl *gei-* žr. *Geĩ-taut-as* (LAVD, 90; Jurkėnas 1966, 81, 181), dèl *gil-* žr. *Eĩ-gil-as* (LAVD, 93; Būga 1958 [1911], 250);
- Gìn-gil-as:** Nicolao Gingyłowicz 1501 m. (LM 22(22), 5.2, 18). Dèl *gin-* žr. *Gìn-taut-as* (LAVD, 93–94; Būga 1958 [1911], 257), dèl *gil-* žr. *Geĩ-gil-as*↑;
- Gìn-vint-as:** Воитько Кгинъвинътовичъ 1528 m. Telšių valsčius (LM 523(1), 167). Dèl *gin-* žr. *Gìn-gil-as*↑, dèl *vint-* žr. *Dó-vint-as* (LAVD, 163; LPŽ 1, 518);
- Gir-gail-as:** Кгиръкгаила (gen. sg.) 1440–1492 m. (LM 3(3), 49). Dèl *gir-* žr. *Gir-jot-as* (LAVD, 94; Jurkėnas 1966, 91), dèl *gail-* žr. *Dro-gáil-a*↑;
- Jóg-i-mil-as:** Якгимилу (dat. sg.) 1440–1492 m. (LM 3(3), 20). Dèl *jog-* žr. *Jóg-min-as* (LAVD, 98; Jurkėnas 1966, 127), dèl *mil-* žr. *Vis-mil-as* (LAVD, 115–116; Jurkėnas 1966, 61, 142);
- Jó-min-as:** Яминъ 1440–1492 m. (LM 3(3), 23). Dèl *jo-* žr. *Jó-mant-as* (LAVD, 98; Būga 1958 [1911], 242–243), dèl *min-* žr. *Bár-min-as*↑;

- Jós-min-as**¹³: Ясминь Будревичъ 1523 m. Karklėnu valsčius (LM 523(1), 159). Dėl jos-¹⁴ žr. *Jós-vil-as*, *Jos-vil-as* (LAVD, 98; LPŽ 1, 846), dėl min- žr. *Bár-min-as*↑;
- Jót-vyd-as**: Ятвида Нетикъшевича (gen. sg.) 1516 m. Birštono valsčius (LM 25(25), 125, 185). Dėl jot- žr. *Jót-vil-as* (LAVD, 98; Būga 1958 [1911], 254), dėl vyd- žr. *Bý-vyd-as*↑;
- Kér-vyd-as**¹⁵: Михаломъ Кервидовичомъ (inst. sg.) 1539 m. Kulva (LM 20(20), 186, 258). Dėl ker- žr. *Kér-gail-as* (LAVD, 101–102; Būga 1958 [1911], 244), dėl vyd- žr. *Bý-vyd-as*↑;
- Kil-but-as**: За Килбутомъ (instr. sg.) 1440–1492 m. (LM 3(3), 66). Dėl kil- žr. *Kil-bar-as* (LAVD, 102; Zinkevičius 1977, 155), dėl but- žr. *Soir-but-as* (LAVD, 80–81; Būga 1958 [1911], 246);
- Kil-kant-as**: Станиславъ Кильконтович 1528 m. Urytė (LM 523(1), 84). Dėl kil- žr. *Kil-but-as*↑, dėl kant- žr. *Daũ-kant-as* (LAVD, 100; Jurkėnas 1966, 100, 108);
- Kiñ-jot-as**: Кинъяту Ясколдовичу (dat. sg.) 1449 m. (LM 3(3), 3, 66). Dėl kin- žr. *Kiñ-taut-as* (LAVD, 102; Būga 1958 [1911], 258), dėl jot- žr. *Daũ-jot-as* (LAVD, 98–99; Būga 1958 [1911], 238);
- Kiñ-vin-as**: Кинвинъ 1542 m. (LM 225(6), 388, 264). Dėl kin- žr. *Kiñ-jot-as*↑, dėl vin- žr. *Bùi-vin-as* (LAVD, 162–163; Būga 1958 [1911], 253);
- Ký-tart-as**: Китортлович 1522 m. Gardinas (LM 25(25), 173, 236); *Kithortowicz* XVI a. vidurys, Gardinas (LM 1(1), 283, 68). Dėl ky- žr. *Ký-bart-as* (LAVD, 102; Būga 1958 [1911], 258), dėl tart- žr. *Daũ-tart-as* (LAVD, 148; Jurkėnas 1966, 101, 184);
- Mañ-bar-as**: Юреи Монборовичъ 1528 m. Trakų pavietas (LM 523(1), 178). Dėl man- žr. *Mañ-taut-as* (LAVD, 110; Būga 1958 [1911], 258), dėl bar- žr. *Daũ-bar-as* (LAVD, 77; Jurkėnas 1966, 36, 98);
- Mañ-jot-as**: Монята Довиневича (gen. sg.) 1525 m. (LM 12(12), 538, 420); *Нарка Монъатовича* (gen. sg.) 1536 m. (LM 17(17), 507, 480). Dėl man- žr. *Mañ-bar-as*↑, dėl jot- žr. *Kiñ-jot-as*↑;

¹³ Vardas, atrodo, buvo sukurtas XX a. (žr. LVKŽ, 180); nors LVKŽ autoriai nenurodo jo kaip sukurto onimo, tačiau kitų tyrėjų darbuose iki šiol jis nėra fiksuotas.

¹⁴ Kamieno jos- kilmė aiškinama skirtingai: įprastai jos- siejamas su lie. *jóti*, *jósiu* (žr. LAVD, 98 ir kt.), bet struktūriškai įtikinamesnis yra Bronio Savukyno (2004, 48) aiškinimas – jos- kildinti iš trumpinio *Josas*, *Josys*, kurio pamatas yra avd. *Josudas*.

¹⁵ Vardas buvo sukurtas XX a. (žr. LVKŽ, 194).

- Min-žad-as**¹⁶: *Нарутел Минжодовичъ* 1522 m. (LM 11(11), 102, 109); *Нарутел Минъжодовичъ* 1522 m. (LM 12(12), 20, 131). Dėl *min-* žr. *Mìn-daug-as* (LAVD, 116; Būga 1958 [1909], 131 (1), 138), dėl *žad-* žr. *Gir-žad-as* (LAVD, 166; Jurkėnas 1966, 91, 106);
- Pér-gail-as**: [земля] *Перкгаилова* (gen. sg.)¹⁷ 1440–1492 m. (LM 3(3), 40). Dėl *per-* žr. *Pér-mìn-as*, *Per-mìn-as* (LAVD, 124; LPŽ 2, 430), dėl *gail-* žr. *Dro-gáil-a*↑;
- Rād-i-gail-as**: *Подикаиловичи* (nom. pl.) 1449 m. (LM 3(3), 3, 61). Dėl *rad-* žr. *Rād-vil-as* (LAVD, 127–128; Jurkėnas 1966, 70, 157), dėl *gail-* žr. *Dro-gáil-a*↑;
- Sán-but-as**: *Сурьату Сонъбутовичу* (dat. sg.) 1510 m. Merkinės pavietas (LM 25(25), 30, 96). Dėl *san-* žr. *Sán-gin-as* (LAVD, 131; Jurkėnas 1966, 163), dėl *but-* žr. *Kil-but-as*↑;
- Sár-gant-as**: *Павел Соркгонтовичъ* 1528 m. Maišiagalas (LM 523(1), 48). Dėl *sar-* žr. *Sár-gaud-as* (LAVD, 132; Jurkėnas 1966, 94, 171)¹⁸, dėl *gant-* žr. *Svìr-gant-as* (LAVD, 89; Būga 1958 [1911], 246);
- Saũ-but-as**: *Совбутеля* (gen. sg.) 1525 m. Medininkai (LM 12(12), 492, 390). Dėl *sau-* žr. *Saũ-gail-as* (LAVD, 132; Jurkėnas 1966, 175), dėl *but-* žr. *Kil-but-as*↑;
- Saũ-mant-as**: *Юрис Совмонътомис* 1528 m. (LM 523(1), 166)¹⁹. Dėl *sau-* žr. *Saũ-but-as*↑, dėl *mant-* žr. *Vìr-mant-as* (LAVD, 111–112; Jurkėnas 1966, 72, 131);
- Sì-bir-as** ar **Sý-bir-as**: *Сибир* 1440–1492 m. (LM 3(3), 32). Dėl *si-* ar *sy-*

¹⁶ Vardas, atrodo, buvo sukurtas XX a. (žr. LVKŽ, 243); nors LVKŽ autoriai nenurodo šio vardo kaip sukurto onimo, tačiau kitų tyrėjų darbuose iki šiol jis nėra fiksuotas.

¹⁷ Onimas laikomas asmenvardžiu, kurio kilmininko forma nurodoma, kam priklausio žemė.

¹⁸ LPŽ (2, 677–678) autoriai abejojo kamieno *sar-* (žr. pvd. *Sárgautas*) autentiškumu ir spėjo jį susidarius nelietuvių kalbos raštuose iš *sur-*, nors priežasčių, kodėl /ur/ turėtų būti užrašomas <ar>, nenurodo, o dėsningų dvibalsio /ur/ perteikimo atvejų <ar>, tiriant kitus onimus, nepastebėta, nors lenkų kalba avd. *Kárbutas* buvo kelis kartus užrašytas sukeitus skiemenų balsius; vis dėlto *but-* /u/ užrašytas <a> laikyta vien šio onimo perteikimo ypatybe (žr. Sinkevičiūtė, Račickaja 2014, 311).

¹⁹ Vardas minėtas Maciejauskienės (1991, 217), kuri aptardama pavardžių susidarymo ypatumus teikė iš jo kilusį onimą, plg. 1537 m. avd. *Совъмонтович*, bet šio asmenvardžio struktūros netyrė.

- žr. *Sì-daug-as* ar *Sý-daug-as* (LAVD, 133; Būga 1958 [1911], 234), dël *bir-* žr. *Vīs-bir-as* (LAVD, 79; Jurkėnas 1966, 37)²⁰;
- Si-darg-as*** ar ***Sý-darg-as***: *Миколай Сидорковичь* 1534 m. Lieponių pavietas (LM 227(8), 327, 149). Dël *si-* ar *sy-* žr. *Sì-bir-as* ar *Sý-bir-as*↑, dël *darg-* žr. *Saũ-darg-as* (LAVD, 82; LPŽ 2, 681);
- Skaũd-jot-as***: *Нарвида Сковдятовича* (gen. sg.) 1502 m. Veliuonos pavietas (LM 6(6), 490, 297). Dël *skaud-* žr. *Skaũd-vil-as*, *Skaud-vil-as* (LAVD, 135; LPŽ 2, 733), dël *jot-* žr. *Kiñ-jot-as*↑;
- Skìr-kint-as***: *Петра Скиркинтовича* (gen. sing.) 1516 m. Lydos pavietas (LM 9(9), 627, 344). Dël *skìr-* žr. *Skìr-mant-as* (LAVD, 135; Būga 1958 [1911], 245), dël *kint-* žr. *Mil-kint-as* (LAVD, 103; Jurkėnas 1966, 109, 142);
- Skìr-min-as***: *Скирмину* (dat. sg.) 1440–1492 m. (LM 3(3), 57); *Скирмину* (dat. sg.) 1440–1492 m. (LM 3(3), 3, 63); *Скирминовы* (gen. sg.) 1495 m. Gardinas (LM 5(5), 115, 86); *Скирмину* (dat. sg.) 1507 m. (LM 8(8), 551, 396); *Скирмину* (dat. sg.) 1508 m. (LM 8(8), 552, 404); *Лукашу Скирмину* (dat. sg.) 1509 m. (LM 8(8), 564, 413); *Лукашу Скирмину* (dat. sg.) 1509 m. (LM 8(8), 567, 415); *Павлу Скирмину* (dat. sg.) 1509 m. (LM 8(8), 559, 411); *Миклашу Скирмину* (dat. sg.) 1512 m., Drohičinas (LM 7(7), 322, 547); *Миклашъ Скиръминъ* 1512 m., Drohičinas (LM 7(7), 322, 547); *Лукашу Скирмину* (dat. sg.), *Лукашъ Скирмин* 1512 m. (LM 8(8), 550, 394); *Павел Скирминович* 1513 m. Palenkė (LM 9(9), 477, 275); *Скирминовы* (gen. sg.) 1533 m. (LM 227(8), 45, 51); *Скирмин* старый 1533 m. (LM 227(8), 45, 51); ***Skìr-i-min-as***: *Юрю Скирминовичу* (dat. sg.), *Юреи Скирминовичь* 1524 m. Drohičinas (LM 12(12), 429, 350). Dël *skìr-* žr. *Skìr-kint-as*↑, dël *min-* žr. *Vár-min-as*↑;
- Skìr-žad-as***: *Зь Аньдреевою Скиржодовою Марыною Пугачовною* (instr. sg.) (LM 254(40), 119, 168); *Зь Аньдреевою Скиржодовую Марину Пугачовну* (instr. sg.) 1591 m. (LM 254(40), 119, 169). Dël *skìr-* žr. *Skìr-kint-as*↑, dël *žad-* žr. *Mìn-žad-as*↑;
- Skùr-kint-as***: *Скуркинътос* 1440–1492 m. (LM 3(3), 3, 65). Dël *skur-* žr. *Skùr-vydas* (LAVD, 136; Būga 1958 [1911], 238)²¹, dël *kint-* žr. *Skìr-kint-as*↑;

²⁰ LPŽ (2, 708) teikia pvd. *Sibirskis*, kurios pamatu galėtų būti ir aptariamasis onimas.

²¹ Kamieną *skur-* LPŽ (2, 757) autoriai, sekdami Zinkeviciumi (1977, 196), laiko

Sùr-jot-as: Михайла, а Яна Сурятовичовъ (gen. pl.) 1534 m. Nemenčinė (LM 227(8), 345, 162). Dėl *sur-* žr. *Sùr-gėl-as* (LAVD, 141; Būga 1958 [1911], 249), dėl *jot-* žr. *Kiñ-jot-as*↑;

Taũ-gird-as: Пана Андрюшкова дочка Товкгирдовича (gen. sg.) Алжута 1440–1492 m. (LM 3(3), 41); Дочка Товкирдовича (gen. sg.) Алжута 1440–1492 m. (LM 3(3), 41). Dėl *tau-* žr. *Taũ-gin-as* (LAVD, 148; Jurkėnas 1966, 180), dėl *gird-* žr. *Daũ-gird-as* (LAVD, 94; Būga 1958 [1911], 266);

Taũt-i-gil-as: Мартинь а Гринко – Товтыкгиловичы (nom. pl.) 1533 m. Trakai (LM 227(8), 145, 83). Dėl *taut-* žr. *Taũt-gin-as* (LAVD, 148–149; Būga 1958 [1911], 223), dėl *gil-* žr. *Geĩ-gil-as*↑;

Vaĩ-gil-as: Жидовоуса Воукгиловича (gen. sg.) 1510 m. Žiežmariai (LM 8(8), 511, 369). Dėl *vai-* žr. *Vaĩ-but-as* (LAVD, 154; Būga 1958 [1911], 225), dėl *gil-* žr. *Geĩ-gil-as*↑;

Vaĩ-gint-as²²: Воукгинта (gen. sg.) 1507 m. Nemėžio valsčius (LM 8(8), 219, 201). Dėl *vai-* žr. *Vaĩ-gil-as*↑, dėl *gint-* žr. *Jó-gint-as* (LAVD, 94; Būga 1958 [1911], 242);

Vain-álg-a: Woynalgo 1436 m. (LM 25(25), 8, 73). Dėl *vain-* žr. *Vaĩn-(i)-ged-as* (LAVD, 154; Būga 1958 [1911], 268), dėl *alg-* žr. *Mĩn-alg-as* (LAVD, 74; Būga 1958 [1911], 233);

Vaĩ-vilt-as: Дань Воувилтовичъ 1525 m. (LM 12(12), 462, 369). Dėl *vai-* žr. *Vaĩ-gil-as*↑, dėl *vilt-* žr. *Daũ-vilt-as*↑;

Žý-taut-as: Юшъка Житовътовича (gen. sg.) 1511 m. Aukštadvario pavietas (LM 8(8), 609, 446). Dėl *žy-* žr. *Žý-bart-as* (LAVD, 167; Būga 1958 [1911], 225), dėl *taut-* žr. *Aũ-taut-as*↑.

Daugelis dvikamienių vardų rekonstruoti iš po kartą užfiksuotų asmenų įvardijimų, nors pasitaikė atvejų, kai tas pats asmuo LM buvo užrašytas kelis kartus (žr. *Daũviltas*, *Eĩdiginas*, *Gáltautas*, *Kýtartas*, *Mĩnžadas*, *Skirminas*, *Skiržadas*, *Taũgirdas*)²³. Taip pat skirtingų LM minimų žmonių įvardijimuose rasta ir tų pačių dvikamienių onimų (žr. *Ařvirdas*, *Gáltautas*, *Mañjotas*,

antriniu, atsiradusiu iš *skurd-*, nors toks dėmuo nepaliudytas pirmojo kamieno pozicijoje, o Zinkevičius vėliau neatmeta ir veldinio galimybės (žr. LAVD, 136). Dėl to atrodo, kad *skur-* galima laikyti lietuvių kalboje atsiradusiu kamienu, sietinu su lie. *skurti* ‘skarti, driksti, plyšti; nykti, susti, skursti’ (LKŽe).

²² Vardas buvo sukurtas XX a. (žr. LVKŽ, 316).

²³ Žiūrėta į kitus įvardijimo asmenvardžius, vietovių nuorodas ir užrašymo laiką.

Skir(i)minas). Tai rodo kai kuriuos vardus, ypač avd. *Skir(i)minas*, buvus dažnesnius kitų atžvilgiu.

Dvikamieniai vardai daugiausia rekonstruoti iš vyrų įvardijimų, kurių nemažai užrašyti vienu asmenvardžiu (žr. *Ařvirdas, Drogáila, Ğirgailas, Jógimilas, Jóminas, Kilbutas, Kiņvinas, Pérgailas, Saūbutas, Sibiras* (ar *Sýbiras*), *Skirminas, Skūrķintas, Vaīgintas, Vainálga*), o iš jų tik avd. *Saūbutas* turi deminutyvinę priesagą. Taigi dvikamieniai vardai dažnai nebuvo plėsti priesagomis.

Daugelis vardų rekonstruota iš dvinario įvardijimo antrųjų narių – patronimų (žr. *Aūtautas, Bývydas, Daūviltas, Dróvaišas, Geīgilas, Ğingilas, Ğinvintas, Kėroydas, Kilķantas, Maņbaras, Maņjotas, Minžadas, Sánbutas, Sārgantas, Saūmantas, Sīdargas* (ar *Sýdargas*), *Skaūdjotas, Skir(i)minas, Skirkintas, Sūrjotas, Vaīgilas, Vaīviltas, Taūtigilas, Žýtautos*), iš kurių avd. *Sūrjotas, Taūtigilas* daugiskaitine patronimo forma užrašyti du broliai. Taip pat dvikamienių vardų rasta ir dvinariuose įvardijimuose, kurių pirmasis narys yra dvikamienis vardas (žr. *Dāraminas, Jósminas, Jótvydas, Kiņjotas, Maņjotas*) ir patroniminis asmenvardis.

Iš kitokių vyrų įvardijimų onimai rekonstruoti rečiau. Vieni jų rasti įvardijimuose, kur asmuo užrašytas dvikamieniu vardu (žr. *Bārminas, Gáltautas, Skirminas*) ir prievardžiu, kiti – patroniminiu dvikamienio vardo kilmės asmenvardžiu, kuriuo įvardinti ir keli šeimos nariai (žr. *Eīdiginas, Gáltautas, Kýtartas, Rādigailas*), taip pat vienas įvardijimas sudarytas iš dviejų vardų, kurių antrasis yra dvikamienis asmenvardis (žr. *Skirminas*).

Pasitaikė ir iš moterų užrašymų rekonstruotų asmenvardžių. Vienas onimas rastas aprašomojo pobūdžio įvardijime, kur dvikamienis asmenvardis buvo tėvą nurodantis onimas (žr. *Taūgirdas*), kitas – iš įvardijimo keturiais onimais, kurį sudarė moters vardas, du antroponimai pagal vyro patronimą ir vardą, kuris buvo dvikamienis (žr. *Skiržadas*), bei asmenvardis pagal tėvą. Viena moteris užrašyta ir vienu asmenvardžiu, greičiausiai sudarytu iš vyro vardo (žr. *Skirminas*), o kita – dviem antroponimais, iš kurių vienas buvo vardas, o kitas – priklausomybę nurodantis antroponimas, greičiausiai padarytas iš vyro vardo (žr. *Gáltautas*).

Taigi daugiausia antroponimų rasta vyrų įvardijimuose, iš kurių būdingiausi – vienanariai užrašymai dvikamieniu asmenvardžiu ir dvinariai užrašymai, kuriuose dvikamieniai vardai fiksuoti patronimuose ar varduose. Įvardijimai, iš kurių rekonstruoti vardai, atspindi būdingus to laikotarpio asmenų

užrašymus dokumentuose (žr. Maciejauskienė 1991, 20–49, 250–256; Ragauskaitė 2005, 33–55).

6. Iš LM įvardijimų rekonstruoti 48 dvikamieniai vardai, kurių dalis turi ir kituose išskirtuose asmenvardžiuose toje pačioje pozicijoje pasikartojusius kamienus. Tokie yra vardai su antraisiais dėmenimis *but-*, *gail-*, *gil-*, *jot-*, *kint-*, *min-*, *taut-*, *vyd-*, *vilt-* ir *žad-*, pasitaikę antrojo kamieno pozicijoje po 2–5 kartus. Pasikartoję pirmojo kamieno pozicijos dėmenys, plg. *dro-*, *gin-*, *kil-*, *kin-*, *man-*, *sau-* ir *si-* (ar *sy-*), yra retesni, išskyrus *skir-*, *vai-*. Šių kamienų vardai rodo didesnę pirmųjų dėmenų įvairovę ir stabilesnius antrojo kamieno pozicijos dėmenis.

Sugretinus asmenvardžių kamienus su dėmenimis, iš kurių sudaryti išlikę prūsų dvikamieniai antroponimai (žr. Trautmann 1925, 131–157)²⁴, matyti, kad dalis vardų sudaryti iš bendrabaltiškų kamienų, paliudytų abiejų baltų kalbų. Tokie yra avd. *Ař-vird-as*, *Aũ-taut-as*, *Bár-min-as*, *Bý-vyd-as*, *Dār-a-min-as*, *Gìn-gil-as*, *Jó-min-as*, *Jós-min-as*, *Mañ-bar-as*, *Pér-gail-as*, *Sán-but-as*, *Saũ-but-as*, *Saũ-mant-as*, *Skir-kint-as*, *Skir-(i-)min-as*, *Taūt-i-gil-as*, *Vaĩ-gil-as*, *Vaĩ-gint-as*, *Vain-álg-a* ir *Vaĩ-vilt-as*. Jie rodo, kad lietuvių vardynui yra būdingi bendrabaltiškų kamienų vardai, kurių deriniai nėra paliudyti prūsų kalbos.

Jeigu pr. avd. *Wanolge* Elb. Komt. 37 (1306) = *Wonolge* 91, 17v, 160 (=PU. 2, 538) KA. Pr. Holland (Trautmann 1925, 115) pirmasis dėmuo, užrašytas <wan->, interpretuotinas kaip atsiradęs iš *vain-* dėl kirčio (plg. tokius atvejus kaip pr. avd. *Minigal* šalia *Mynnegale*, pr. vv. *Gayliten* šalia *Galiten* ir kt. (žr. Trautmann 1925, 129), tai tik išskirtas lie. avd. *Vainálga* laikytinas bendrabaltišku, kurio kirčio vieta lietuvių ir prūsų varduose skiriasi.

Ši padėtis gali atspindėti lietuvių vardyno pokyčius, kurių rezultatas – iš senų bendrabaltiškų kamienų dalyje baltų teritorijos atskirai nuo prūsų kurti vardai. Dar aptarti onimai gali rodyti, kad vienoje baltų arealo dalyje buvo paplitę vienokie asmenvardžiai, o kitoje – kitokie, ir pasitaikydavo vardų, turinčių vienodus kamienus. Kita vertus, dalis bendrabaltiškų kamienus turinčių vardų, paliudytų rytiniame baltų areale, iš vakarų arealo galėjo ir neišlikti – nepateko į šaltinius.

7. Daugelio kitų rekonstruotų asmenvardžių antrasis kamienas yra paliudytas prūsų ir lietuvių kalbų onimų, o pirmasis žinomas vien iš lietuvių vardų.

²⁴ Nors LAVD, 133 mini prūsų kamienus *si-* ir *sy-*, tačiau prūsų asmenvardyne patikimų dvikamienų vardų su *si-* ar *sy-*, atrodo, nėra.

Tokie yra avd. *Daū-vilt-as*, *Dro-gáil-a*, *Dró-vaiš-as*²⁵, *Eīd-i-gin-as*, *Gál-taut-as*, *Geī-gil-as*, *Gīr-gail-as*, *Jóg-i-mil-as*, *Jót-vyd-as*, *Kér-vyd-as*, *Kil-but-as*, *Kil-kant-as*, *Kiñ-vin-as*, *Rād-i-gail-as*, *Sár-gant-as*, *Sī-bir-as* (ar *Sý-bir-as*)²⁶, *Sī-darg-as* (ar *Sý-darg-as*), *Skūr-kint-as*, *Taū-gird-as* ir *Žý-taut-as*. Jei šių vardų pirmieji kamienai nėra šaltiniuose nepaliudyti prūsų vardų dėmenys, tai jie rodo, kad nauji vardai buvo sudaromi (ar perdaromi seni) bendrabaltiškais dėmenimis išlaikant antrojo kamieno pozicijoje, o naujesnius, susidariusius lietuvių kalboje, terpiant į pirmojo kamieno poziciją. Taigi pirmojo kamieno pozicija buvo atviresnė pokyčiams ir ne tokia stabili nei antrojo kamieno.

Pasitaikė ir asmenvardžių, kurių bendrabaltiškas yra pirmasis kamienas, o antrasis žinomas tik iš lietuvių vardų; tokie yra avd. *Gin-vint-as*, *Ký-tart-as*, *Mañ-jot-as*, *Mīn-žad-as*, *Skaūd-jot-as*, *Skīr-žad-as* ir *Sūr-jot-as*. Nors kamienai *jot-* ir *žad-* kartojasi varduose, bet šio tipo skirtingų vardų nėra daug, kas patvirtina antrojo kamieno poziciją buvus stabilesnę vardo dalį. Kita vertus, antrieji kamienai *tart-* ir *vint-* galėjo atsirasti perdirbus trinaris bendrabaltiškus kamienus *tar-* ir *vin-* (žr. LAVD, 147–148, 162–163) pagal kitų CVCT- keturnarių kamienų modelį. Jie parodo antrojo dėmens pozicijos pokyčius – polinkį perdirbti senesnius baltiškus kamienus.

Dar rastas avd. *Kiñ-jot-as*, sudarytas tik iš lietuvių varduose esančių kamienų, jei tokių dėmenų nebuvo pas prūsus. Vis dėlto tokių onimų yra mažai, taigi tokio pobūdžio vardai buvo nedažni.

Nustatyta, kad vardų, kurių vienas kamienas susidarė lietuvių kalboje, o kitas – bendras prūsams ir lietuviams, yra daugiausia ir dažniausiai naujų vardų atsirado terpiant naujus dėmenis į pirmojo kamieno poziciją, išlaikant antrąjį kamieną. Tai rodo, kad bendrabaltiški kamienai yra dažnos dvikamienių vardų dalys, išlaikytos ir naujesniuose lietuvių varduose.

8. Taigi įprastus, kitų tyrėjų skirtuose asmenvardžiuose pasikartojusius kamienus turinčių dvikamienių vardų inventorius pildytinas 48 onimais, kurie paliudyti LM įvardijimuose. Jie patvirtina, kad šaltiniuose galima rasti nežinomų asmenvardžių, kurie yra lietuvių ir baltų vardyno paveldas, dažniau pasitaikantis ne vėlesniuose nei XVI a. antros pusės dokumentuose. Daugiausia jų rasta vyrų įvardijimuose, kurie buvo vienanariai (užrašymai vardu)

²⁵ Jeigu pr. *vaiš-* atsirado iš *vaiš-* (LAVD, 155).

²⁶ Nors LAVD 133 mini prūsų kamienus *si-* ir *sy-*, tačiau prūsų asmenvardyne patikimų dvikamienių vardų su *si-* ar *sy-*, atrodo, nėra.

ir dvinariai, kur dvikamieniai vardai išliko patronimuose ar varduose. Atrasti asmenvardžiai liudija dvikamienių onimų įvairovę, sunykusią išplitus krikštavardiniais asmenvardžiams.

Didelė dalis ikikrikščioniško laikotarpio dvikamienių vardų galėjo susidaryti lietuvių kalboje, asmenvardžiuose išlaikius dalį bendrabaltiškų kamienų. Antrojo dvikamienių vardų dėmens pozicija buvo stabilesnė nei pirmojo, nes joje bendrabaltiški kamieniai, kurie kartojosi ir tirtuose varduose, yra dažnesni, būdingi daugumai tirtų vardų. Skirtingų laikotarpio kamienų pasikartojamumas aptartuose varduose ir jų įvairovė gali rodyti, kad XV–XVI a. reikšminis ryšys tarp dalies asmenvardžių dėmenų buvo išblėsęs ir nauji vardai buvo sudaromi prie pasikartojančių antrųjų kamienų pridedant naujesnius, įvairesnius dėmenis, ne tik senus bendrabaltiškus kamienus, bei modifikuojant antruosius bendrabaltiškus kamienus pagal kitų kamienų struktūrą.

ŠALTINIAI

LM 1(1) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 1 (1380–1584), Užrašymų knyga 1*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 1998.

LM 3(3) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 3 (1440–1498), Užrašymų knyga 3*, Vilnius: Žara, 1998.

LM 4(4) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 4 (1479–1491), Užrašymų knyga 4*, Vilnius: Žara, 2004.

LM 5(5) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 5 (1427–1506), Užrašymų knyga 5*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2012.

LM 6(6) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 6 (1494–1506), Užrašymų knyga 6*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2007.

LM 7(7) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 7 (1506–1539), Užrašymų knyga 7*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2011.

LM 8(8) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 8 (1499–1514), Užrašymų knyga 8*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1995.

LM 9(9) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 9 (1511–1518), Užrašymų knyga 9*, Vilnius: Žara, 2002.

LM 11(11) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 11 (1518–1523), Įrašų knyga 11*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 1997.

LM 12(12) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 12 (1522–1529), Užrašymų knyga 12*, Vilnius: Žara, 2001.

LM 17(17) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 17 (1530–1536), Užrašymų knyga 17*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2015.

LM 20(20) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 20 (1536–1539), Užrašymų knyga 20*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2009.

LM 22(22) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 22 (1547), Užrašymų knyga 22*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2010.

LM 25(25) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 25 (1387–1546), Užrašymų knyga 25*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 1998.

LM 29(29) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 29 (1546–1547), Užrašymų knyga 29*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2016.

LM 225(6) – *Lietuvos Metrika (1528–1547), 6-oji Teismų bylų knyga*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 1995.

LM 227(8) – *Lietuvos Metrika (1533–1535), 8-oji Teismų bylų knyga*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 1999.

LM 254(40) – *Lietuvos Metrika (1559–1563), 40-oji Teismų bylų knyga*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2015.

LM 523(1) – *Lietuvos Metrika, Knyga Nr. 523 (1528), Viešųjų reikalų knyga 1*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2006.

LITERATŪRA

Būga, Kazimieras 1958 [1909], Bopyra. Ariógalá. Veredava, in Idem, *Rinktiniai raštai* 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 131–136.

Būga, Kazimieras 1958 [1911], Apie lietuvių asmens vardus, in Idem, *Rinktiniai raštai* 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 201–269.

Jurkėnas, Juozas 1966, *Dreonie složnye imena v pismennyx pamjatnikax Velikogo Knjažestva Litovskogo*, Dissertacija na soiskanie učenoj stepeni kandidata filologičeskix nauk, Vilnjusskij gosudarstvennyj universitet im. V. Kapsukasa.

Jurkėnas, Juozas 1967, Nekotorye komponenty litovskix drevnix složnyx imen, *Kalbotyra* 15, 43–50.

LAVD – Zigmas Zinkevičius, *Lietuvių asmenvardžiai*, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2008.

Leskien, August 1914–1915, Die litauischen zweistämmigen Personennamen, *Indogermanische Forschungen* 34, 296–333.

LPŽ – Aleksandras Vanagas (red.), *Lietuvių pavardžių žodynas* 1–2, Vilnius: Mokslas, 1985, 1989.

LVKŽ – Kazimieras Kuzavinis, Bronys Savukynas, *Lietuvių vardų kilmės žodynas*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007.

Maciejauskienė, Vitalija 1991, *Lietuvių pavardžių susidarymas XIII–XVIII a.*, Vilnius: Mokslas.

Ragauskaitė, Alma 1999, XVI a. II pusės Kauno miestiečių lietuviškos kilmės asmenvardžiai, *Acta Linguistica Lithuanica* 41, 145–158.

Ragauskaitė, Alma 2005, *XVI–XVIII a. kauniečių asmenvardžiai*, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla.

Salys, Antanas 1983 [1933], Mūsų lietuviškieji vardai, in Idem *Raštai 2: Tikriniai vardai*, Roma: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 267–284.

Savukynas, Bronys 2004, Dvikamienių asmenvardžių trumpinių dūriniai, in Laimutis Bilkis et al. (red.), *Tarptautinė Aleksandro Vanago konferencija „Baltų onomastikos tyrimai“: pranešimų tezės, Vilnius, 2004 m. lapkričio 11–12 d.*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 48.

Sinkevičiūtė, Daiva 2013, Dėl nesutrumpėjusių dvikamienių asmenvardžių kamieno *gaid-* variantų lietuvių kalboje, *Baltistica* 48(1), 119–128.

Smoczyński, Wojciech 2001 [1982], Les noms de famille polonais d'origine lituanienne, in Idem, *Język litewski w perspektywie porównawczej (= Baltica Varsoviensia 3)*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 461–468.

Sinkevičiūtė, Daiva 2010a, Dėl lietuvių dvikamienių asmenvardžių kamieno *dal-* atsiradimo, *Baltistica* 45(2), 325–340.

Sinkevičiūtė, Daiva 2010b (rec.), Zigmas Zinkevičius, Lietuvių asmenvardžiai, 2008, *Baltistica* 45(1), 145–151.

Sinkevičiūtė, Daiva 2014, Dvikamienių vardų su kamienu *void-* raidos bruožai lietuvių kalboje, *Baltistica* 49(1), 163–175.

Sinkevičiūtė, Daiva 2016, Lietuvių dvikamienių vardų trumpinių kilmės asmenvardžiai ir jų kamienų užrašymo ypatybės Vilniaus naujųjų miestiečių ir laiduotojų 1661–1795 metų sąrašė, *Archivum Lithuanicum* 18, 221–254.

Sinkevičiūtė, Daiva 2017, Dėl lietuvių dvikamienių asmenvardžių kamieno *gerd-* autentiškumo, *Baltistica* 52(1), 137–147.

Sinkevičiūtė, Daiva, Veslava Račickaja 2014, Lietuvių dvikamienių vardų kilmės asmenvardžiai ir jų kamienų užrašymo ypatybės Vilniaus naujųjų miestiečių ir laiduotojų 1661–1795 metų sąrašė, *Archivum Lithuanicum* 16, 295–322.

Trautmann, Reinhold 1925, *Die altpreussischen Personennamen*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

Zinkevičius, Zigmas 1977, *Lietuvių antroponimika. Vilniaus lietuvių asmenvardžiai XVII a. pradžioje*, Vilnius: Mokslas.

Daiva SINKEVIČIŪTĖ
Baltistikos katedra
Vilniaus universitetas
Universiteto g. 5
LT-01513 Vilnius
Lithuania
[daiva.sinkeviciute@flf.vu.lt]